

Savuton Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue-toimintamalli

22.5.2023

Reetta-Maija Luhta, kehittämissuunnittelija
Kehityspalvelut

Sisällys

1	Miksi otamme käyttöön Savuton HYVAEP-toimintamallin?	3
2	Henkilöstö ja opiskelijat	4
3	Asiakkaat, vierailijat ja yhteistyökumppanit	4
4	HYVAEP:n toimitilat ja niiden ympäristö	5
5	Tukitoimenpiteet tupakkatuotteiden käytön lopettamiseksi	5
6	Valvonta	6
7	Arviointi ja seuranta	6

Henkilöstö ja opiskelijat

- **Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö työaikana on kielletty** HYVAEP:n tiloissa ja alueella. Tupakka- ja nikotiinituotteita ovat tupakka, nuuska, sikari, piippu, sähkösavuke ja voimakkaat nikotiinipussit. Tupakointi tai tupakkatuotteiden käyttö työajalla rikkoo virka- ja työsuhde-ehtoja, joita työntekijä on työsopimuksessa sitoutunut noudattamaan.
- Jos työntekijä voi virka- ja työehtosopimuksen mukaan poistua työpaikaltaan puolen tunnin **lepotauon ajaksi**, työnantaja ei voi kieltää sinä aikana työntekijää tupakoimasta. Tupakointi on tällöin sallittu vain ulkotiloissa olevissa merkityissä tupakointipaikoissa.
- Vastuu henkilöstön toimintamallin mukaisesta toiminnasta ja ohjeiden noudattamisesta on esimiehellä tai hänen poissa ollessaan ko. yksikön toimintavastaavalla. Toimintaohjeiden laiminlyönti velvoittaa esimiehen puuttumaan asiaan ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin
- **HYVAEP:n yhteistyökumppaneille kerrotaan**, että tupakointi on sallittu ainoastaan sille tarkoitetuilla alueilla. HYVAEP kirjaa Savuton HYVAEP-käytännöt esim. rakentamista koskeviin sopimuksiin

HYVAEP:n keskeiset toimitilat

- HYVAEP:n keskeiset toimitilat merkitään **Savuton HYVAEP-tunnuksin ja mahdolliset tupakointipaikat potilaille ja vierailijoille osoitetaan merkinnöin.**
- Tupakkapaikka määritellään sellaiseksi, että savuhaitat eivät leviä ympäristöön eikä sisätiloihin mahdollisesti auki olevista ikkunoista ja ovista tai ilmanottoaukoista

Valvonta

- **Esimiehen tulee valvoa** tupakkatuotteiden käyttökiellon toteutumista ja puuttua asiaan, mikäli toimitaan kiellon vastaisesti.
- Esimiehen on tarvittaessa käsiteltävä asiaa **ennakoivan tuen toimintamallin mukaisesti** ja keskusteltava asiasta työntekijän kanssa.
- Työntekijää **kannustetaan** hakeutumaan tupakkatuotteiden **vieroitukseen työterveyshuoltoon**.
- Lisäksi työnantaja voi käyttää työsopimuslain mukaisia **sanktioita** esim. varoitus.

Tukitoimenpiteet tupakkatuotteiden käytön lopettamiseksi työterveyshuollossa

- tarjoaa yksilöohjausta tupakkatuotteiden käytön lopettamiseksi
- ohjaa tarvittaessa nikotiinikorvaustuotteiden käyttöön
- ohjaa tarvittaessa lääkärin vastaanotolle, jos tarvitaan lopettamista tukevaa lääkehoitoa
- antaa todistuksen työntekijälle nikotiinikorvaus- tai tupakastavieroituslääkehoidon aloittamisesta työnantajan maksaman tuen hakemiseksi
- kartoittaa terveystarkastusten ja vastaanottokäyntien yhteydessä tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttötilanteen ja kirjaa tiedon tietojärjestelmäänsä

Tukitoimenpiteet tupakkatuotteiden käytön lopettamiseksi

- Työntekijä voi hakea työnantajalta rahallista tukea tupakkatuotteiden käytön lopettamiseen käymällä työterveyshoitajan tai -lääkärin vastaanotolla tukikäynnillä.
- Käynnillä tehdään henkilökohtainen lopettamissuunnitelma ja tuen tarpeen kartoitus.
- Käynniltä saamallaan todistuksella työntekijä voi hakea työnantajalta **50 euron tukea nikotiinikorvausvalmisteseeseen tai tupakastavieroituslääkkeeseen, mutta ei sähkötupakkaan.**
- **Korvauksen saa kerran viidessä vuodessa.**
- Lääkehoidon korvaus koskee reseptillä saatavia Champix* ja Zyban ** lääkkeitä. Champix- lääkehoidon kustannukset ovat työntekijälle pienemmät, jos reseptiin tehdään merkintä Kela-korvattavuudesta.

- Käytännössä korvauksen ostamistaan nikotiinikorvausvalmisteista tai tupakastavieroituslääkkeistä saa, kun työntekijä tekee **kululaskun HR-työpöydällä M2-matkalaskuohjelmaan** ja liittää siihen ostokuitit tuotteista sekä työterveyshuollon kirjoittaman todistuksen tupakkatuotteista vieroittautumisesta.
- Huomaa:
 - * Champix, saatavuushäiriö tällä hetkellä 7.6.2021-31.12.2023
 - ** Zyban 150 mg, saatavuushäiriö tällä hetkellä 24.10.2022-31.12.2023

Savuton HYVAEP-työryhmä seuraa Savuton HYVAEP-toimintamallin toteutumista vuosittain Suomen terveyttä edistävät sairaalat ja organisaatio ry:n alaisuudessa toimivan Tupakaton sote-verkoston auditoinnilla.

- vieroitustyöhön osoitettuja **henkilöstöresursseja**
- henkilöstölle järjestettyä **koulutusta**
- **tupakka- ja nikotiinituotteista vieroittumisen tukemista potilastyössä**
- sovittuja kirjallisia hoitokäytäntöjä
- **henkilöstön perehdytystä** Savuttomaan HYVAEP-toimintaohjelmaan
- **organisaation tiedottamista** Savuton HYVAEP- käytännöistä potilaille ja yhteistyökumppaneille
- **Savuton HYVAEP- opasteita tai kylttejä**
- henkilökunnan **altistumista tupakansavulle työssään**
- henkilökunnalle tarjottavien **tupakastavieroituspalvelujen järjestämistä**

Kiitos

Etelä-Pohjanmaan
hyvinvointialue